

ת"פ 50962/12/13 - מדינת ישראל נגד אר אנד אמ שירותי נקיון ואחזקה בע"מ, רפאל גוסינוב

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 50962-12-13 מדינת ישראל נ' אר אנד אמ שירותי נקיון ואחזקה בע"מ ואח' בפני כבוד השופטת שרה מאירי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. אר אנד אמ שירותי נקיון ואחזקה בע"מ
2. רפאל גוסינוב

הנאשמים

הכרעת דין

החלטתי **להרשיע** את הנאשמים, בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום (בשני האישומים).

אמנה להלן הרקע, וההליך וההנמקות להכרעתי:

הרקע וההליך

1. אישום ראשון

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום לפיו ב-5.5.11 בשעה 13:00 או בסמוך לכך, במסגרת ביקורת שערכו פקחי רשות האוכלוסין וההגירה נמצאו בבית אבות "נוה אביב" שברח' דרך האביב 2 כפר שמריהו, 3 עובדות זרות שביצעו עבודת ניקיון במקום:

MAHRE MERHWOT מספר דרכון אריתראה 4628/112133//0.

YABIYO FORTUNA מספר דרכון אריתראה 4628/91699//0.

HAGOS KAHASET מספר דרכון אריתראה 4628/91761//0. ("העובדות").

העובדות לא היו במועד הרלוונטי אזרחיות ישראל או תושבות בה, אלא בעלות אשרת שהייה מסוג

עמוד 1

5.2(א).

העובדות הועסקו ע"י הנאשמת 1 ("הנאשמת") בפעילותה כקבלן שירות שסיפקה שירותי אחזקה, גיוס, מיון, השמה ואספקת עובדים למפעלים, מוסדות וכיו"ב.

לא הוסדר לעובדות ביטוח רפואי, בניגוד להוראות החוק והתקנות.

הנאשם 2, הבעלים של הנאשמת ומנהל פעיל בה, הפר חובתו לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת ביצוע עבירות כאמור ע"י הנאשמת ("הנאשם").

הוראות החיקוק: עבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 ("החוק") - הנאשמת; סעיף 5 וסעיף 2(ב)(3) לחוק - הנאשם.

אישום שני

ביום 8.5.11 בשעה 11:30 או בסמוך לכך, נמצא בבניין מס' 4 בפרויקט "צמרת" בהרצליה עובד זר שביצע עבודות ניקיון במקום.

פרטי העובד: BELETE GEBREMES WALLEN דרכון אתיופיה מספר 09AS07598 ("העובד").

העובד לא היה במועד הרלוונטי אזרח ישראל או תושב בה.

העובד הועסק ע"י הנאשמת בפעילותה כקבלן שירות, בלא שהוסדר על ידה לעובד ביטוח רפואי.

העבירות וסעיפי האישום הם כאמור לעיל.

2. משהועבר למותב זה, הגישו הנאשמים בקשה לביטול כתבי האישום, עפ"י סעיף 149 (10) לחסד"פ ולחילופין, טענות מקדמיות ולאחר שנתקבלו עמדות הצדדים, נדחתה הבקשה והנאשמים נדרשו להגיש תשובתם המפורטת לכתב האישום.

הודעת הנאשמים כאמור הוגשה (21.1.15).

ביום 10.3.15 נשמעו עדויות המאשימה.

ביום 20.4.15 הודיעו הנאשמים כי בשלב זה אינם מבקשים לטעון כי אין להשיב לאשמה.

ביום 22.12.15 נשמעה בפניי עדות הנאשם.

סיכומי הצדדים הוגשו בכתב (3.2.16 המאשימה; 28.3.16 הנאשמים).

3.

הבקשה המקדמית - נספח 3

הנאשמים עתרו בסיכומיהם מקדמית, להוצאת נספח 3 לסיכומי המאשימה, משהמאשימה עשתה דין לעצמה וצרפה הנספח האמור בלא שהוצג בפני הנאשמים כחלק מחומר החקירה ובלא שהוגש במהלך הדיון, וב"הגדילה" עשות - הציגה הנספח בלא להגיש בקשה מסודרת ומוקדמת, תוך שחשפה את ביה"ד לתוכנו של הנספח עוד טרם קבע ביה"ד אם יש מקום להגישו בעיתוי האמור.

הנאשמים נסמכים על הלכת קניר (ע"פ 951/80) ועותרים לביה"ד להורות על הוצאת נספח 3, תוך שביה"ד יביע מורת רוחו מהתנהלות המאשימה.

לא התקבלה תגובת המאשימה להקשר זה, חרף חלוף הזמן מסיכומי הנאשמים ולא מצאתי לפנות למאשימה, ע"מ לקבלה.

עם זאת, מוצאת אני להבהיר כי הצדק בהקשר זה עם הנאשמים - סיכומי הצדדים, וסיכומי המאשימה "בכלל זה", לשלב דנא - אינם יכולים לכלול מסמך כלשהו - שלא היווה מוצג בפניי.

אוסף ואבהיר כי מושכלות ראשונים בפנינו כי ביהמ"ש אינו נחשף למסמך/ראייה - שהנאשם לא נחשף לה, ולו בשלב הקודם להליך בביהמ"ש! - מכח קל וחומר בענייננו, לאחר תום פרשת הראיות מטעם הצדדים (ובלא שנתבקש תיקון כתב האישום).

נדמה כי, וצר לי כך לומר, המאשימה ביקשה "להכתים" את ההכרעה ולטעמי, להיטיב דוקא עם הנאשמים, מאשר "להגדיל" את סיכויי ההרשעה.

נכונים הדברים עוד יותר לאור טענות המאשימה בסיכומיה, במודעות מלאה, משמאחר הנספח ביותר משנתיים, למועד הרלוונטי בכתבי האישום, ב"הסבר" כי "ההבהרות לא השתנו" - ואין לי אלא להקשות, הכיצד? "ומי שמך?" - להעלות טענת עובדה, שלא לעומת עמה הנאשם!

בהקשר זה אציין נספח 3 אין בו לסייע, לענייננו, ודי לכך בכך שלא נכלל בחומר החקירה, וכי מאחר הוא לדנא.

מצאתי להזכיר עוד כי עדויות הנאשמים נשמעו עת ארוכה לאחר הגשת כתב האישום, לאחר תשובתם המפורטת לכתב האישום ולמצער, אף לאחר עדויות המאשימה. - אעפ"כ, בכל הזמן הזה לא נתבקש תיקון כתב האישום ולא הוצג נספח 3.

בנסיבות אלה - צודקים הנאשמים ונספח 3 יוצא מסיכומיהם ואיננו חלק מההליך. להכרעתי זו בטענה המוקדמת של הנאשמים - די היה בסיכומי המאשימה.

ובאשר להבעת "מורת הרוח", ומשבפועל, מעבר לאמור לא עתרו הנאשמים לדבר ומשעסקין בנספח שמאחר למועד הרלוונטי בכתב האישום, כך שאין בו כדי לסייע/להשפיע - אביע מורח רוחי ע"י חיוב בהוצאות, הנקבעות בזאת לסך 10,000 ₪ !

לשימת לבו של היועמ"ש במאשימה, משאין להסכין עם התנהלות כאמור!!

4. מהעדויות ומהראיות

אחד - אין חולק כי כל אחד מהעובדים שבאישומים אינו אזרח ישראל ואף אינו תושב ישראלי.

כל אחד מהם נושא דרכון זר (אריתראה ואיתופיה) שהגיע לישראל בנסיבות כאלה ואחרות (ואזכיר כי הנאשמים טענו בבקשתם לביטול כתבי האישום כי 3 מ-4 העובדים שהו בישראל שנתיים-ארבע שנים ולא היה אופק להכרעה בבקשתם למקלט/ולהרחקתם).

ממילא ועל פניו, ברי כי אין עונים הם על הגדרת "תושב ישראלי" - ואם נכונים הדברים בפסיקת בתי המשפט (כהפניות המאשימה) - נכונים הם שבעתיים לעניין שבסמכותנו, כביה"ד לעבודה, שהרי אין חולק כי לפי כל קריטריון - אין מדובר ב"תושב" ישראלי.

מכך נגזר לטעמי, כי היה על הנאשמת להסדיר ביטוח רפואי לעובדים, שהרי עובדים המה ועונים המה על הגדרת "עובד זר". ואבהיר - לו באמת סברה הנאשמת (בין עפ"י בג"צ קו לעובד, בין עפ"י חו"ד עו"ד לבנת וכיוצ"ב), כי עסקין במי שאינו "עובד זר" - אך ברי כי היה עליה להסדיר ביטוח בריאות ממלכתי, של "תושב" עפ"י חוק ביטוח בריאות ממלכתי - וכזאת, לא הוכח. כל שנטען כי הנאשם "הנחה" את הנה"ח של הנאשמת להעסיק העובדים כעובדים ישראליים (כך בשאלה) והנאשם משיב: "לפי חוק תנאי העסקה של עובד ישראלי" - אציין כי כלל וכלל לא הוכחה טענת הנאשמים!

אין בפניי ולו ראייה קלושה, להוכחת הנטען - לא עובד הנה"ח של הנאשמת, לא הנחייה כתובה כאמור ולמצער, אף לא תלוש שכר של כ"א מהעובדים, בתקופה הנדונה, המוכיח כי הועסקו "לפי חוק תנאי העסקה של עובד ישראלי" - טענת ה"הסתמכות" של הנאשמת.

לענייננו, איננו עוסקים בשאלה אם העובדים זכאים לזכויות של עובדים זרים עפ"י, חוק עובדים זרים אלא עסקין בשאלה (טענת ההגנה) האם ה"עובדים" (4 העובדים שב-2 האישומים) הם בבחינת "עובד זר" והתשובה לכך לטעמי, פשוטה, ברורה - **וחיובית!**: "עובד זר", עפ"י החוק, הוא "עובד שאינו אזרח ישראלי, או תושב בה" (סעיף 1) - ובפניי הוכחו כל רכיבי הגדרה זו ומנגד, לא נסתר רכיב עובדה כלשהו בהגדרה זו וביחס למי העובדים שבאישומים.

ואוסיף ואבהיר - בכל הכבוד הראוי ובלא שאדרש למחלוקת בהגדרת מעמדם של העובדים (כנטען ע"י הנאשמים בדיעבד) - המדיניות הציבורית מחייבת שמירה על בריאותם של "העובדים" בין כ"עובדים זרים" ולהם אשר עבודה (מה שאין במקרה שבפנינו) ובין "כמבקשי מקלט" (כטענה דנא) ובין כ"תושב" השוהה בישראל מכח אשרת שהייה - והרי זהו רציונל החוק, זו תכלית האכיפה דנא, ע"מ ש"עובד" שבקרבתו, יוגן ולו בהיבט האמור.

אין לשכוח גם כי "מבקש מקלט" - כל עוד לא הוברר מעמדו, המדינה לא תרחיקו; האמנם יש "לגזור" מכך, כעולה מטענת הנאשמים - כי נעדר זכויות המה?, או כי יש להעסיקם בלא שידאג המעסיק, כחובתו, לזכויותיהם הבסיסיות?! - בל נשכח כי בהודעתו (מ/6) אין הנאשם מספק מידע עובדתי בהקשר הנדון, הגם שהודעתו נמסרה חצי שנה לאחר המועדים שבאישומים, ובעניין אליו נדרש ובמפורש (מ/3). ודאי כך, כשטען הנאשם כי הנאשמת מוציאה עבורם תלושי שכר כחוק - ולו כאלה, לא הוצגו בפניו.

כך, באשר לדרישת המאשימה מהנאשמת לאחר הודעת הנאשם (מ/4, 5) - לא הוצגה בפניו, גם לא בעדות הנאשם - אסמכתא כלשהי לביטוח רפואי כלשהו ע"י הנאשמת.

ובכל הכבוד, אין "הגנה" לנאשמת במוצג נ/3, משמתן אפשרות לקבלת טיפול רפואי ע"י גוף מתנדב/הומניטרי - אינו מחליף חובותיו של מעסיק שבחוק.

נהיר מהודעת הנאשם, כי ניתנה לאחר יעוץ משפטי, משחוזר הוא פעמים מספר על כך, שאין מדובר ב"עובדים זרים" אלא "במבקשי מקלט" - אלא, שחרף נ/1 (שקדם להודעת הנאשם) - אין בפניו כלל כי בשל מעמדם כ"מבקשי מקלט", "פטור" המעסיק מחובותיו, או כי יש עקב מעמדם האמור - "להפלותם לרעה".

אציין עוד כי "הגיונה" של פניית הנאשמת באמצעות ב"כ (נ/1) ותוך הפנייה להתחייבות בבג"צ קו לעובד, אינה מתחום האישומים דנא (ראה, לדוגמא, סיפא ס' 14 שם).

ומנגד, חרף הבקשה לדחייה בהצגת המסמכים (שם, ביוני 2011) - גם בפניו לא הוצגו כאלה.

בל נשכח גם כי תכלית הבג"צ היתה בעצם ה"העסקה" ומנגד, ההרחקה מהארץ. הא ותו לא.

ואם הציגו הנאשמים את נ/2 - די אם אזכיר הנטען בו (ולו בעמוד 4; רישא ס' 3 בעמ' 5 וגו').

ובהקשר לחוות הדעת המשפטיות שטוענים הנאשמים כי נסמכו עליהם - צודקת המאשימה ובפניו לא הוכח כלל כי היו כאלה בפני הנאשמים, כי נסמכו עליהם בטרם החלו בהעסקת העובדים, או כי היו הנאשמים מודעים למשמעות המוצגים שהציגו במועדים הרלוונטיים. לא הובאה בפניו איזשהי עדות/ראייה רלוונטית לכך, ואין באמירת הנאשם, לכשעצמה, כדי להספיק.

לא שוכנעתי מעדות הנאשם (שכאמור, למעט האמירה מפיו לא טרח להוכיח) כי היה "לעובדים האלה" איזה הסדר ביטוחי" - הגם, שכאמור, יכול שיכלו לקבל טיפול רפואי - אך לא עפ"י "ביטוח"

שהסדירה הנאשמת!

ודאי וודאי לא הוכיחה הנאשמת כי ידוע לנאשמים ששולם בגינם (למל"ל) ולביטוח בריאות ממלכתי!

גם לא שוכנעתי כי הנאשמים קיבלו יעוץ עוד טרם העסיקה הנאשמת את העובד הראשון (כשנה טרם מאי 2011), מה גם שלא הוכח כי אכן נתקבל יעוץ כאמור, מה נאמר בו, ע"י מי וכיצ"ב.

אלא, שלטעמי, "גרסת" הנאשמים לא סדורה - שהרי לא רק שלא הוכיחו כל הנטען בהקשר לעובדים (כמבקשי מקלט ולא כ"עו"ז" - כטענתם), אלא, שלטעמם של הנאשמים התייחסו ל"אותם עובדים כעובדים ישראלים מבחינת תנאי העסקה" - וכאמור, אף זאת לא הוכח! מה גם שתשובת הנאשם סותרת תשובתו ל"יעוץ" שקיבל, כביכול, טרם העסיק העובד, לראשונה.

יתר על כן - לגרסתו של הנאשם בהמשך (עמוד 30 שורות 26-29), לא ידעו לתת לעוה"ד שלו (מי/מתי?) תשובות ברורות - האמנם, זהו היעוץ שבגיניו יש "לפטור" הנאשמים מאחריות?!

לא אוכל שלא להזכיר, ולמעלה מן הצורך - הנאשם העיד בפניי בעברית ובאופן ברור (שפתית). יתר על כן, לא נטען מפיו, כביכול, ההודעה שמסר אינה משקפת את דבריו או כי, חלילה, לא נרשם נכון/לא הובן וכדומה. העובדה כי חושב הוא ברוסית - אין בה כדי להמעיט מתקפות דבריו בהודעתו.

5. האישומים שבפניי אינם עוסקים בעצם העסקתם של 4 העובדים (שבאישום הראשון והשני), אלא בשאלת (אי הסדרת) ביטוח רפואי לעובדים.

לטעמי, אין נדרשת כלל הכרעה, בדנא, בשאלה אם ראוי לראות העובדים כ"עובדים זרים", או שמא, בהיותם "מבקשי מקלט" או כבעלי אשרת שהייה מסוג 2(א)5 - אין החוק חל עליהם ואף לא אם יש בפעולות האכיפה דנא ובכלל כך, בהגשת כתב האישום (בשני האישומים) משום פעולה המנוגדת להצהרת המאשימה בביהמ"ש העליון/חוות דעתה בפני הכנסת וכיצ"ב.

משהכבירו הצדדים באלה ומשלטעמי, עסקינן בהססת האלומה מהעיקר - מובהרת עמדתי לאחר התייחסותי לעדויות ולראיות שבפניי, כי עסקינן במי שעונה להגדרת "עובד זר" בחוק.

6. מסקנתי מכל אלה כי המאשימה הוכיחה, מעבר לספק סביר, את האישומים כנגד הנאשמת.

כן הוכיחה, מעבר לספק סביר, את האישומים כנגד הנאשם, כמנהל ובעלים הנאשמת.

טיעונים לעונש ביום 5.7.16 שעה 09:30.

ניתנה היום, י"א אייר תשע"ו, 19 מאי 2016, בהעדר הצדדים

ק: רינת אברג'ל + לימור